Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0202

Europejskie partie i fundacje polityczne – sprawozdanie 2026 w sprawie stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) 2025/2445 i finansowanych działań

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 czerwca 2026 r. Europejskie partie i fundacje polityczne – sprawozdanie 2026 w sprawie stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) 2025/2445 i finansowanych działań (2026/2013(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 2 i art. 10 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 12 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,

– uwzględniając art. 224 i 325 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2025/2445 z dnia 26 listopada 2025 r. w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych[1] (dalej „rozporządzenie”),

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii[2] (rozporządzenie finansowe),

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 listopada 2021 r. w sprawie stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1141/2014 w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych[3],

– uwzględniając konsultacje z Urzędem ds. Europejskich Partii

---

1 Dz.U. L, 2025/2445, 8.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2445/oj.
2 Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 Dz.U. C 205 z 20.5.2022, s. 37.

Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych (dalej „Urząd”) i jego roczne sprawozdania z działalności,

– uwzględniając wymianę poglądów z europejskimi fundacjami politycznymi i zainteresowanymi stronami instytucjonalnymi, która odbyła się 18 marca 2026 r. w Komisji Spraw Konstytucyjnych,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych (A10-0145/2026),

A. mając na uwadze, że silne partie i fundacje polityczne na poziomie UE mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju prawdziwie europejskiej sfery publicznej;

B. mając na uwadze, że europejskie partie polityczne i europejskie fundacje polityczne powinny odgrywać bardziej centralną rolę w procesie wyborów europejskich i przyczyniać się do kształtowania unijnej świadomości politycznej i wyrażania woli obywateli UE; mając na uwadze, że różnorodność polityczna ma zasadnicze znaczenie dla debaty publicznej i dla wyrażania preferencji obywateli;

C. mając na uwadze, że europejskie partie i fundacje polityczne powinny współpracować z należącymi do nich partiami i partnerami krajowymi, aby wspierać ich w zbliżaniu UE i jej polityki do obywateli oraz zwiększać legitymację demokratyczną;

D. mając na uwadze, że w 2025 r. w Urzędzie zarejestrowano dwie dodatkowe fundacje, co oznacza, że na dzień 31 grudnia 2025 r. z budżetu UE sfinansowano 12 europejskich partii politycznych i 12 powiązanych europejskich fundacji politycznych;

E. mając na uwadze, że przekształcone rozporządzenie weszło w życie 28 grudnia 2025 r. i wprowadziło szereg ważnych innowacji, w tym jaśniejsze przepisy dotyczące wspólnych europejskich działań politycznych, zwiększone obowiązki w dziedzinie przejrzystości i sprawozdawczości, zaostrzone wymogi dotyczące należytej staranności w odniesieniu do darowizn oraz wyraźne uznanie samodzielnie wygenerowanych zasobów za kategorię dochodów;

F. mając na uwadze, że rozporządzenie to obowiązuje jedynie od niedawna; mając na uwadze, że w związku z tym dane i doświadczenia związane z wykonaniem rozporządzenia są jak dotąd ograniczone; mając na uwadze, że kompleksowa ocena wdrożenia i skutków rozporządzenia wymaga wystarczającego czasu i dowodów; mając jednak na uwadze, że bezpośrednio po wejściu w życie rozporządzenia pojawiły się nieprzewidziane wyzwania polityczne, które wymagają pilnych działań, w szczególności w odniesieniu do finansowania fundacji politycznych;

G. mając na uwadze, że zgodnie z przekształconym rozporządzeniem Parlament ma opublikować do 29 czerwca 2026 r. sprawozdanie na temat stosowania rozporządzenia i finansowanych działań; mając na uwadze, że po opublikowaniu sprawozdania Parlamentu Komisja będzie miała rok na przedstawienie sprawozdania ze stosowania rozporządzenia, w stosownych przypadkach wraz z wnioskiem dotyczącym jego zmiany;

H. mając na uwadze, że sprawozdanie Komisji powinno w szczególności uwzględnić skutki niniejszego rozporządzenia dla sytuacji małych europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych oraz dla przepisów regulujących finansowanie europejskich fundacji politycznych;

I. mając na uwadze, że europejskie fundacje polityczne stanowią integralną część architektury demokratycznej UE, ponieważ wspierają debatę polityczną, rozwój polityki, badania naukowe, szkolenia i zaangażowanie obywatelskie na szczeblu unijnym i krajowym;

J. mając na uwadze, że mandat europejskich fundacji politycznych obejmuje podnoszenie świadomości politycznej na temat kwestii politycznych UE i procesu integracji europejskiej oraz wnoszenie wkładu w debatę na ten temat, a także świadczenie usług, które nie są skierowane wyłącznie do członków lub wyborców danej partii, ale są otwarte dla wszystkich na równych warunkach;

K. mając na uwadze, że wdrażanie rozporządzenia odbywa się w kontekście głębokiej niestabilności geopolitycznej, charakteryzującej się zwiększoną konkurencją strategiczną, zagrożeniami hybrydowymi, dezinformacją, zakłóceniami technologicznymi, zmianą klimatu i długoterminowymi przemianami społeczno-gospodarczymi;

L. mając na uwadze, że zmiany te wymagają od UE wzmocnienia jej zdolności w zakresie prognoz strategicznych, zarządzania antycypacyjnego i długoterminowego planowania polityki, aby skutecznie przygotować się na wyzwania w okresie do 2040 r. i później;

M. mając na uwadze, że europejskie fundacje polityczne mają wyjątkową możliwość wniesienia wkładu w te wysiłki poprzez długoterminowe badania, analizę porównawczą, dialog ponadnarodowy, edukację polityczną i budowanie zdolności;

N. mając na uwadze, że obecny poziom i struktura finansowania UE dostępnego dla europejskich fundacji politycznych nie jest już współmierny do zakresu, znaczenia strategicznego i rosnącej złożoności ich zadań;

O. mając na uwadze, że fundacje polityczne zgłosiły nieproporcjonalne obciążenia regulacyjne i wezwały do uproszczenia wymogów

regulacyjnych, zwłaszcza w odniesieniu do wymogów dotyczących sprawozdawczości i przejrzystości, a także do możliwości przywrócenia środków naprawczych niezbędnych do zapewnienia właściwego funkcjonowania procesu finansowania;

Ogólna ocena przekształconego rozporządzenia

1. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przekształconego rozporządzenia jako ważny krok w kierunku modernizacji ram prawnych dla europejskich partii i fundacji politycznych oraz wzmocnienia integralności demokratycznej na szczeblu UE;

2. zauważa, że rozporządzenie poprawiło jasność prawa w kilku obszarach, zwłaszcza w odniesieniu do wspólnych europejskich działań politycznych, wymogów przejrzystości i zabezpieczeń przed ingerencją zagraniczną;

3. podkreśla jednak, że dotychczasowe doświadczenia i dane dotyczące wdrażania przekształconego rozporządzenia pozostają ograniczone oraz że bardziej dogłębną i horyzontalną ocenę można przeprowadzić dopiero na późniejszym etapie; zwraca uwagę, że nieprzewidziane wyzwania polityczne, które pojawiły się bezpośrednio po wejściu w życie rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do finansowania fundacji politycznych, wymagają niemniej pilnych działań;

4. z zaniepokojeniem odnotowuje doniesienia fundacji o nieproporcjonalnym obciążeniu regulacyjnym i podejmuje się dalszego badania i śledzenia tej kwestii w ramach zbliżającej się systematycznej oceny; podkreśla w tym kontekście znaczenie skutecznych i proporcjonalnych środków naprawczych jako narzędzia zapewniającego zgodność z rozporządzeniem oraz przystąpi do przeglądu stosowania tych środków w niedawnej praktyce;

5. zwraca uwagę na niepewność prawa i ograniczenia operacyjne, z którymi nadal borykają się europejskie fundacje polityczne, w szczególności w odniesieniu do klasyfikacji kosztów kwalifikowalnych, i uważa, że kwestie te wymagają terminowego wyjaśnienia;

Rola europejskich fundacji politycznych

6. przypomina, że europejskie fundacje polityczne pełnią odrębną rolę instytucjonalną na mocy traktatów, wspierając europejską świadomość polityczną, kształtowanie polityki w oparciu o dowody oraz wzmacniając kulturę demokratyczną i zaangażowanie obywatelskie w całej UE;

7. zwraca uwagę na fakt, że otoczenie geopolityczne i technologiczne jest coraz bardziej niestabilne od czasu opublikowania wniosku Komisji z 2021 r. dotyczącego przekształcenia rozporządzenia (UE,

Euratom) nr 1141/2014[4] i charakteryzuje się zwiększonymi napięciami w zakresie bezpieczeństwa, zagraniczną ingerencją w procesy demokratyczne i przyspieszoną transformacją społeczno-gospodarczą; podkreśla, że zmiany te zwiększają znaczenie długoterminowego planowania polityki, edukacji demokratycznej i dialogu transgranicznego, do czego europejskie fundacje polityczne wnoszą szczególny wkład;

8. zauważa, że w związku z rozszerzaniem zakresu odpowiedzialności europejskie fundacje polityczne potrzebują niezbędnych narzędzi finansowych oraz odpowiednich i stabilnych zasobów, aby w pełni odgrywać swoją rolę instytucjonalną, w oparciu o ulepszenia wprowadzone rozporządzeniem;

Propozycje ulepszeń

9. podkreśla potrzebę zapewnienia europejskim fundacjom politycznym solidnych ram prawnych i bezpieczeństwa finansowego; zobowiązuje się do współpracy z fundacjami w celu zapewnienia tego bezpieczeństwa w miarę możliwości w istniejących ramach, w szczególności poprzez przegląd sposobu, w jaki fundacje otrzymują wsparcie finansowe od swoich organizacji członkowskich; zwraca uwagę, że rozporządzenie nie zakazuje elastycznego i opartego na uczestnictwie modelu opłat członkowskich, za pośrednictwem którego organizacje członkowskie wnoszą wkład w zależności od stopnia swojego zaangażowania we wspólne działania; podkreśla, że same wspólne działania powinny pozostać neutralne dla budżetu i nie powinny generować dochodów dla fundacji przekraczających faktycznie poniesione koszty;

10. zachęca europejskie fundacje polityczne do maksymalizacji możliwości finansowych w istniejących ramach; podkreśla, że finansowanie europejskich fundacji politycznych z zasobów własnych europejskich partii politycznych jest obecnie dozwolone na mocy art. 2 ust. 10 obecnego rozporządzenia; wzywa zarówno europejskie partie polityczne, jak i fundacje do zawierania porozumień o współpracy, w ramach których fundacje są wynagradzane przez partie za ich wkład we wszelkie wspólne prace, z uwzględnieniem ich odrębnych ról wynikających z traktatów;

11. podkreśla ponadto, że rozporządzenie nie zakazuje fundacjom krajowym innym niż fundacje polityczne przystępowania do europejskich fundacji politycznych i wnoszenia na ich rzecz składki członkowskiej;

---

[4] Wniosek Komisji z dnia 25 listopada 2021 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statutu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych (przekształcenie),(COM(2021)0734).

12. uważa, że można by doprecyzować art. 25 obecnego rozporządzenia, aby wyraźnie potwierdzić, że od organizacji członkowskich można pobierać opłaty za udział w działaniach organizowanych przez europejską fundację polityczną;

13. zauważa, że ścisłe stosowanie definicji wkładów członkowskich, presja finansowa i administracyjna mająca na celu uzupełnienie dotacji z budżetu UE samodzielnie wygenerowanymi zasobami, zasady mające zastosowanie do wspólnej europejskiej działalności politycznej z fundacjami członkowskimi oraz ogólny poziom finansowania unijnego ograniczają autonomię finansową i stabilność europejskich fundacji politycznych, zwłaszcza w świetle ich rosnącej odpowiedzialności, oraz podkreśla, że zrównoważone ramy finansowania mają zasadnicze znaczenie dla zachowania ich niezależności i zapobiegania nadmiernym wpływom prywatnym;

14. podkreśla, że w ramach dywersyfikacji zasobów własnych europejskie fundacje polityczne mogą otrzymywać darowizny od osób fizycznych lub prawnych o wartości nie przekraczającej 18 000 EUR rocznie na darczyńcę; uważa, że można by zwiększyć pułap tych darowizn, aby zapewnić europejskim fundacjom politycznym większą elastyczność;

15. zachęca Urząd, aby we współpracy z Komisją kontynuował i dalej rozwijał dialog z właściwymi organami krajowymi w celu podnoszenia świadomości na temat wpływu krajowych ram finansowania na funkcjonowanie europejskich fundacji politycznych oraz określenia praktycznych rozwiązań mających na celu uniknięcie niezamierzonych ograniczeń ich stabilności finansowej;

16. proponuje ustanowienie jednolitego internetowego systemu sprawozdawczości i ujawniania informacji na temat finansowania unijnego, darowizn i wkładów na rzecz europejskich fundacji politycznych, aby zapewnić obywatelom odpowiedni poziom przejrzystości, poprawić monitorowanie przestrzegania przepisów oraz zmniejszyć obciążenia administracyjne i obciążeń związane z przestrzeganiem przepisów przez jednostki sprawozdawcze;

17. uznaje wysiłki europejskich fundacji politycznych na rzecz dywersyfikacji i stabilizacji źródeł finansowania w istniejących ramach regulacyjnych oraz zachęca do dalszego zrównoważonego i przejrzystego wykorzystywania dostępnych mechanizmów zasobów własnych;

Uwagi końcowe

18. wzywa Komisję do przeprowadzenia ukierunkowanego przeglądu przepisów dotyczących finansowania mających zastosowanie do europejskich fundacji politycznych na mocy rozporządzenia, w oparciu o ustalenia zawarte w niniejszym sprawozdaniu oraz

doświadczenia zdobyte od czasu wejścia w życie przekształconego rozporządzenia;

19. wzywa Komisję, aby zbadała, czy jakiekolwiek krajowe ramy regulacyjne lub polityczne zakazują lub utrudniają wpłacanie wkładów przez podmioty krajowe, w tym fundacje polityczne, na rzecz europejskich fundacji politycznych, oraz aby podjęła niezbędne działania następcze;

20. wzywa Komisję do przedstawienia przekształconego wniosku ustawodawczego zmieniającego zasady finansowania europejskich fundacji politycznych, w tym zmiany art. 22 ust. 4 rozporządzenia, aby zwiększyć pułap wkładów finansowych lub dotacji z budżetu ogólnego UE do 100 % kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez europejską fundację polityczną; ponadto wzywa Komisję do uwzględnienia w niniejszym wniosku zmiany art. 25, aby zwiększyć pułap darowizn na rzecz europejskich fundacji politycznych, zapewniając w ten sposób większą elastyczność i dywersyfikację źródeł finansowania;

21. zobowiązuje się do zwiększenia ogólnego poziomu finansowania unijnego dla fundacji politycznych w przyszłych wieloletnich ramach finansowych na lata 2028–2034, uwzględnienia braku indeksacji budżetowej w ostatnich latach oraz wzrostu inflacji i zwiększających się kosztów operacyjnych, aby zapewnić odpowiednie, stabilne i przewidywalne zasoby finansowe, umożliwić fundacjom angażowanie się w długoterminowe prognozy strategiczne i działania w zakresie budowania zdolności, utrzymania wysokich standardów przejrzystości, rozliczalności i niezależności, a także zapewnić proporcjonalność między obowiązkami w zakresie zgodności a dostępnym finansowaniem;

22. stwierdza, że zapewnienie europejskim fundacjom politycznym odpowiedniego finansowania stanowi strategiczną inwestycję w odporność demokratyczną UE i jej długoterminowe zdolności w zakresie sprawowania rządów;

°

° °

23. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.